

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 911
van **KRISTOF SLAGMULDER**
datum: 20 juni 2023

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Kastelenroute 'Van Steen tot Steen' - Stand van zaken

Op 10 september 2022 werd het netwerk 'Kastelen van de Schelde' feestelijk geopend in Kasteel Marnix de Sainte Aldegonde in Bornem. Het netwerk zou ervoor zorgen dat de historische sites die er deel van uitmaken, uitgroeien tot sterke toeristische producten die de regio op een hoger niveau zouden tillen.

Vlaanderen investeerde 4,4 miljoen euro in het project en ook andere partners investeerden daar bovenop nog eens 3 miljoen euro.

De grote uitdaging in het project was de exploitatie uit te bouwen tot een succesverhaal.

Tijdens het persmoment werd eveneens een overkoepelende meertalige website voorgesteld, waar men het verhaal en de geschiedenis van de kastelen terugvindt en tevens praktische info voor een bezoek aan de sites.

De 'Kastelen van de Schelde' zijn ingebed in het kandidaat-Nationaal Park Scheldevallei. De kastelen worden daarbij beschouwd als internationale toegangspoorten.

1. De internationale promotie zou in het voorjaar van 2023 opgestart worden.
Welke kanalen werden daarvoor aangewend? Kan de minister wat meer duiding geven rond deze internationale promotie? Hoe werd het onthaald in het buitenland? Welke kostprijs staat daar tegenover?
2. Is er na de voorstelling van het project in september 2022 een stijging waarneembaar in het aantal bezoekers? Hoe is de verhouding tussen binnenlandse en buitenlandse bezoekers? Hoe is de verhouding van het aantal bezoekers ten opzichte van de bezoekersaantallen voor de covidpandemie?
3. Zijn alle projecten inmiddels volledig in werking? Welke projecten zijn nog niet volledig afgerond? Zijn alle subsidies opgebruikt?
4. Is er veel interesse in de bijbehorende website? Zijn het vooral binnenlandse of buitenlandse bezoekers?
5. Heeft het Regionaal Landschap Schelde-Durme tijdig een master- en operationeel plan ingediend voor de finale fase van de kandidatuur als Nationaal Park Scheldevallei? Hoeveel kandidaturen zijn er volledig ingediend? Wanneer mogen we de beslissing van de jury verwachten?
6. In welke fase zit de ontwikkeling van de kastelen Leut, Poeke en het Rubenskasteel in Elewijt als toeristische proefprojecten in het kader van 'Reizen naar Morgen' en als speerpunten binnen het kastelennetwerk?

7. Zal de minister nog bijkomende initiatieven nemen in dit project?

ANTWOORD

op vraag nr. 911 van 20 juni 2023

van **KRISTOF SLAGMULDER**

1. Toerisme Vlaanderen organiseerde in april een 'trade trip'; een verkenningsreis gericht op internationale touroperators om het product 'Kastelen van de Schelde' te promoten. Hieraan namen touroperators uit onder andere Spanje, Zwitserland, Noorwegen en Zweden deel. Hiervoor werd een budget voorzien van ongeveer 9.000 euro.

Begin juli werd een internationale groep gespecialiseerde journalisten uit Spanje, Italië en Scandinavië uitgenodigd om de Kastelen van de Schelde te bezoeken. Aangezien de trip nog maar net plaats vond, is het te vroeg om al resultaten hiervan te zien in de vorm van persartikels. Voor de persreis werd een budget van 13.700 euro voorzien.

Vanuit Nederland werden, in samenwerking met de betrokken partners in Vlaanderen, diverse persreizen georganiseerd rond dit thema, vaak in combinatie met fietsen: "*Fietsen langs de Kastelen van de Schelde*". Zo vond er in april 2023 een driedaagse groepspersreis plaats met 9 Nederlandse journalisten, naast diverse individuele persreizen in de loop van het jaar (en nog op de planning in de zomer en het najaar). Daarnaast kwam dit thema ook aan bod in diverse nieuwsbrieven, contacten en communicatie richting de Nederlandse reisbranche, (vak)media en consument, alsook op sociale media in Nederland (vooral Facebook). Dat leidde reeds tot heel wat positieve media-aandacht voor de Kastelen van de Schelde in de Nederlandse pers (magazines en blogs). Dankzij de uitstekende samenwerking met de betrokken partners in Vlaanderen (i.c. vooral de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen) waren daar verder geen extra kosten bij gemoeid voor Toerisme Vlaanderen, buiten de gewaardeerde inspanningen van de medewerkers dan.

In Frankrijk werden de Kastelen van de Schelde onder de aandacht gebracht via een nieuwsbrief en een digitaal en print magazine "Rencontres de la presse (Adonet)". In Italië werden de Kastelen van de Schelde voorgesteld in een persbericht, B2B-nieuwsbrief en in communicatie op sociale media. In Spanje werd een exclusieve nieuwsbrief verstuurd naar alle pers en touroperatorcontacten. Tijdens de FITUR-beurs in Madrid werd de Kastelenroute opgenomen in alle professionele presentaties en afspraken. Het project werd gedetailleerd toegelicht op alle (5) Trade webinars in het voorjaar (bereik van 352 reisagenten en product managers). Kastelen en Tuinen wekken veel interesse op de Spaanse markt en de eerste reisproducten zijn in ontwikkeling voor 2024 (o.a TouristForum).

Er werd in mei 2023 ook een volledige aflevering van het TV-programma Vlaanderen Vakantieland gewijd aan de Kastelen van de Schelde.

2. Voorafgaand aan het project 'Van Steen tot Steen' waren verschillende deelnemende sites niet of slechts beperkt te bezoeken. Een vergelijking met de periode pre-covid heeft dan ook weinig zin.

De bezoekerscijfers van de tweede helft 2022 en eerste helft 2023 worden op dit moment nog verwerkt en zijn dus nog niet beschikbaar.

3. Hierbij het overzicht:
- Laarne: geopend
 - Bornem – abdij: onthaal gerealiseerd en geopend
 - Kasteel Bornem: belevingscentrum geopend
 - Dendermonde: gerealiseerd
 - Kruibeke: geopend

Momenteel worden de laatste verantwoordingsstukken door de begunstigden ingediend. De subsidie zal naar verwachting volledig uitbetaald kunnen worden.

4. De website is op dit moment nog niet zo opgebouwd dat deze analyses te maken zijn.
5. Naar wat we vernomen hebben, zijn er 5 dossiers ingediend die voldoen aan alle voorwaarden, het kandidaat-Nationaal Park Scheldevallei is er daar één van. De beslissing over de erkenning tot Nationaal Park zal zo snel mogelijk gemaakt worden door de jury.
6. Toerisme Vlaanderen streeft ernaar om de herbestemming van haar kastelen doordacht en in participatie met de lokale gemeenschap aan te pakken. Aangezien het hier gaat over uitgebreide restauratie- en herbestemmingstrajecten zal dit voor elk kasteel afzonderlijk nog een aantal jaren in beslag nemen. Het is belangrijk om te vermelden dat deze proefprojecten een interessante leerschool vormen voor Toerisme Vlaanderen, waaruit waardevolle lessen getrokken kunnen worden die gedeeld kunnen worden met andere historische landgoederen in Vlaanderen. Daarom organiseert Toerisme Vlaanderen in deze fase heel wat activiteiten op haar kasteeldomeinen, zodat ze mogelijke toekomstscenario's kunnen aftoetsen en de (lokale) gemeenschap deze domeinen kan blijven bezoeken en ontdekken.

De toekomstplannen voor het kasteel van Poeke werden op 13 juni aan het publiek voorgesteld. Het kasteel zal zich profileren als een 'hof van *plaisance*' waar genieten centraal staat. Het wordt een plek om te eten en te genieten van de rust en het buitenleven. Er komen onder meer een brasserie, een verfijnd restaurant, naast een nog actieve boerderij. Ook zal het verhaal rond *upstairs-downstairs* geëvoceerd worden op het domein.

Op het Rubenskasteel vindt deze zomer (van augustus tot eind oktober) het festival 'Stories Unfold' plaats. 'Stories Unfold' is een nieuw herwaarderingsfestival dat om de 2 jaar plaatsvindt op een ander Vlaams landgoed. Het unieke event wekt de rijke verhalen van Vlaamse kastelen en tuinen tot leven. Het brengt je dicht bij de ziel van die eigenzinnige plekken, bij de natuur en bij elkaar. Het laat zien welke rol onze iconische landmarks in de toekomst kunnen spelen. Zo draagt dit festival niet alleen bij tot de herwaardering van het Rubenskasteel zelf, maar vormt het een experimenteergrond voor alle historische landgoederen in Vlaanderen. Daarnaast loopt er momenteel een traject waarin wordt nagedacht over de definitieve functie voor het Rubenskasteel. Hierbij zal de figuur van de schilder Rubens een belangrijke rol spelen.

Het kasteel van Leut vormt deze zomer het toneel voor allerlei activiteiten, waaronder een glamping, zomerbar, pop-up store en tentoonstellingsruimte. Dit evenement ontsluit het kasteel en biedt voor Toerisme Vlaanderen kansen om na te denken over de definitieve invulling van het domein.

7. Nee, nadat alles is opgeleverd en de subsidies zijn uitbetaald, is dit project afgerond.